

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobce: A., a. s., zastoupené JUDr. Jiřím Štanclem, advokátem se sídlem v Klatovech, Čs. legií 172/I, proti žalovanému Úřadu průmyslového vlastnictví, se sídlem v Praze 6, Antonína Čermáka 2a, v řízení o žalobě proti rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 11. 3. 2002, sp. zn. O 143347,

t a k t o :

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou včas podanou u Vrchního soudu v Praze se žalobce domáhá zrušení rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví, kterým byl zamítnut jeho rozklad proti rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví (dále jen „Úřad“) ze dne 11. 3. 2002 sp. zn. O 143347 o zamítnutí přihlášky ochranné známky, neboť přihlášené označení - prostorová ochranná známka ve tvaru láhve – je vyloučeno ze zápisu do rejstříku ochranných známek ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) a e) zákona č. 137/1995 Sb., o ochranných známkách, ve znění platném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o ochranných známkách“).

Žalobce v žalobě namítl, že rozhodnutí žalovaného je nezákonné, protože žalovaný dospěl k závěru, že rozlišovací způsobilost výrobku není dána. Rozlišovací způsobilost je nutné zkoumat vždy ve vztahu ke spotřebiteli, a to předpokládá vyjasnění pojmu spotřebitel. Žalovaný pracoval s pojmem spotřebitele jakožto koncového spotřebitele. Jeho posouzení přihlašované láhve je z tohoto aspektu nesprávné.

Spotřebiteli se totiž láhev nedostane v podobě, v jaké ji posuzoval žalovaný, nýbrž až opatřená vinětou a naplněná nápojem určité barvy. Spotřebitel ji pak vnímá především díky vinětě a barvě. Žalovaný naproti tomu posuzoval výrobek v podobě, s jakou se spotřebitel na trhu nesetká. Přihlašované láhve nakupují a rozlišují především obchodníci, z jejichž pohledu je nutné posuzovat rozlišovací způsobilost, neboť pro ně má význam např. i dno láhve, jeho tvar, i opatření dna ochranným označením žalobce a jsou rovněž schopni přesněji a citlivěji rozpoznat tvary láhve. Žalobce dále namítl nepodloženost konstatování žalovaného, že spotřebitelé jsou na trhu zvyklí na nápoje prodávané v láhvích, tedy skleněných obalech, které mají stejné nebo podobné znaky jako přihlášené označení. Tento závěr žalovaného je nepřezkoumatelným, není podložen důkazně a nejde ani o notorietu (§ 34 odst. 4 správního řádu). Žalovaný na základě průzkumu hodnotil výrobek pouze pro třídu 21 „obalové sklo, zejména nápoje“, avšak přihlášku zamítl i pro třídy 32 a 33, tj. alkoholické a nealkoholické nápoje, aniž by se věcně touto částí přihlášky zabýval. Žalovaný argumentuje tím, že přihlášená láhev se neliší od všeobecně známých plochých lahví (rum, vodka), avšak žalobce upozornil na to, že tyto láhve dodává na trh dlouhodobě právě on a že tyto lahve jsou pro přihlašovatele charakteristické. Žalovaný stran této argumentace důkazy neprovedl a nepodloženou argumentaci použil v neprospěch žalobce. Žalobce závěrem argumentoval i předvídatelností rozhodování, pokud Úřad zapíše prostorovou ochranou známku P. láhev na vodu a odmítne-li zapsat předmětnou láhev, nelze hovořit o předvídatelnosti rozhodování a právní jistotě. Žalobce na to upozornil v rozkladu a uvedl čísla konkrétních ochranných známek, žalovaný se však touto námitkou nezabýval. Žalobce proto navrhuje, aby soud rozsudkem rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví z 11. 3. 2002 sp. zn. O 143347 zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že z jeho rozhodnutí nevyplývá, že by přihlašovanou známku posuzoval z pohledu spotřebitele pouze koncového. Pod pojem průměrný spotřebitel je zahrnován relevantní okruh osob, kterým jsou nárokován výrobky a služby určeny. Pojem spotřebitel je nutné vnímat extenzivně. Názor žalobce, že spotřebitelé jeho výrobky rozliší, neboť se k nim dostávají označené ještě dalšími prvky, tj. vinětou a barvou nápoje, jen podporuje závěr žalovaného, že označení samo o sobě bez uvedených prvků postrádá rozlišovací způsobilost. Žalovaný posuzoval označení tak, jak je uvedeno v přihlášce, a nelze mu vyčítat podobu, jakou si jako označení zvolil žalobce. Konstatování žalovaného o výskytu stejných, resp. podobných, skleněných obalů na trhu je v rozhodnutí dostatečně odůvodněno. Z rozhodnutí je jasně patrné, že uvedené označení je tvořeno všeobecně známým plochým tvarem láhve, který se nijak neliší od lahví při prodeji v obchodě běžně používaných. Je v obecném zájmu, aby podobná nedistinktivní označení mohla být volně užívána všemi, tak aby nebyla vytvořena neoprávněná soutěžní výhoda ve prospěch jediného hospodářského subjektu viz i rozsudek Evropského soudu první instance ze dne 29. 4. 2004, E. v. OHIM (tvar pивní láhve), T-399/02 (OJ C 18, 2004), str. 83, bod 41. Tvrzení žalobce, že právě on dodává na trh tento typ lahví a že jsou pro něj charakteristické, je nepodstatné, neboť jak vyplývá z rozhodnutí, jde o běžný tvar láhve nevykazující nějaké zvláštnosti a tudíž dostatečnou odlišnost, aby mohl sám o sobě plnit základní funkci ochranné známky – tj. individualizovanost výrobku a služby jednotlivých výrobců. Jedná se o hladkou průhlednou láhev s oválným průřezem, tedy zcela základní

typ láhve, který neobsahuje žádný odlišující prvek, jenž by byl na první pohled schopen upoutat pozornost průměrného spotřebitele, jež není v případě výrobků denní spotřeby jako jsou nápoje příliš vysoká, a nelze tedy očekávat, že by spotřebitel např. zkoumal, zda je na dně láhve umístěna určitá značka. Průměrně pozorný spotřebitel se bude v daném případě spíše orientovat pouze dle etikety. Nedůvodnou je rovněž námitka žalobce, že Úřad hodnotil výrobek pouze pro třídu 21, avšak přihlášku zamítl i pro třídy 32 a 33. Již ve výsledku věcného průzkumu ze dne 22. 2. 2001 byl žalobce Úřadem upozorněn na to, že přihlášené označení je vyloučeno ze zápisu, neboť postrádá rozlišovací způsobilost jako takové, nebylo tedy nutné bližší označení předmětu dle mezinárodního třídění výrobků a služeb a tuto skutečnost konstatoval i v prvostupňovém rozhodnutí. Nesouhlasí taktéž s námitkou žalobce ohledně porušení principu předvídatelnosti - žalovaný tímto rozhodnutím nevybočil ze své ustálené praxe. Přihlašovatel nemůže argumentovat zápisem jiných ochranných známek, neboť ochrana jim byla udělena v jiném správním řízení, které probíhalo s jiným subjektem, za jiných podmínek a zejména pak s jiným předmětem. Žalovaný tak navrhuje, aby soud uvedenou žalobu zamítl.

Ze správního spisu, který byl předložen žalovaným, vyplynuly následující podstatné skutečnosti:

Žalobce podal dne 31. 5. 1999 přihlášku prostorové ochranné známky - ploché láhve - pro výrobky třídy 21, 32 a 33 mezinárodního třídění výrobků a služeb se žádostí o zápis do rejstříku. Přípisem ze dne 22. 2. 2001 nazvaným Přihláška ochranné známky - výsledek věcného průzkumu oznámil Úřad žalobci, že přihlášené označení je vyloučeno ze zápisu do rejstříku ochranných známek podle ust. § 2 odst. 1 písm. b) a e) zákona o ochranných známkách, přičemž mu stanovil lhůtu, ve které se žalobce měl možnost k výsledkům průzkumu vyjádřit. Žalobce reagoval přípisem ze dne 17. 4. 2001, v němž se neztotožnil se závěry Úřadu. Rozhodnutím Úřadu ze dne 19. 4. 2001, čj. 143345, zamítl tento přihlášku žalobce s odůvodněním, že se žalobci nepodařilo prokázat rozlišovací způsobilost přihlašovaného prostorového označení, neboť toto je tvořeno výlučně tvarem výrobku a neumožňuje spotřebiteli plně se orientovat na výrobky poskytované z určitého obchodního zdroje. Napadeným rozhodnutím zamítl žalovaný rozklad žalobce, neboť navrhovaná prostorová známka je tvořena v podstatě pouze obecným tvarem, který je běžně užíván, přičemž drobné tvarové odlišnosti jsou zde bez zvýšené pozornosti nepostřehnutelné.

Protože věc nebyla skončena Vrchním soudem v Praze do 1. 1. 2003, kdy nabyl účinnosti zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), věc byla předložena Nejvyššímu správnímu soudu s odkazem na ust. § 132, větu druhou, s. ř. s., podle kterého věci správního soudnictví, v nichž nebylo rozhodnuto do dne účinnosti tohoto zákona a v nichž byla dána věcná příslušnost k řízení vrchním soudům, převezme a dokončí Nejvyšší správní soud v řízení podle ustanovení části třetí, hlavy druhé, dílu prvního s. ř. s., tedy v řízení o žalobě proti rozhodnutím správního orgánu.

Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 6. 2003, čj. 5 A 59/2002 - 17, byla žaloba odmítnuta s tím, že se jedná o tzv. soukromoprávní věc a soudem příslušným k rozhodnutí je obecný soud v rámci občanskoprávního řízení.

Toto rozhodnutí bylo zrušeno usnesením zvláštního senátu zřízeného dle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 24. 11. 2004, čj. Konf 101/2003 - 15, kterým byla současně vyslovena příslušnost soudu ve správním soudnictví vydat rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Dle ust. § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochranných známkách je ze zápisu do rejstříku vyloučeno označení, které nemá způsobilost rozlišit výrobky nebo služby.

Dle písm. e) cit. ustanovení je ze zápisu do rejstříku vyloučeno označení tvořené výlučně tvarem výrobku, který vyplývá z jeho povahy, nebo je nezbytný pro dosažení technického výsledku anebo dává tomuto výrobku podstatnou užitnou hodnotu.

Žalobce v první řadě namítá nesprávnost závěru žalovaného o nedostatku rozlišovací způsobilosti přihlašované prostorové ochranné známky, neboť tato způsobilost musí být posuzována pohledem spotřebitele, tedy obchodníka, nikoliv však konečného spotřebitele. K tomu Nejvyšší správní soud v souladu se svou konstantní rozhodovací praxí¹ uvádí zcela ve shodě se žalovaným, že dle současného známkoprávního pojetí pojmu spotřebitel je nutno spotřebitele vnímat nikoliv zúženým výkladem, jak činí žalobce, ale naopak tak, aby tento pojem zahrnoval co nejširší okruh dotčených osob, neboť nelze odhlížet od smyslu ochranné známky jako takové, která nepochybně představuje jeden z nejúčinnějších prostředků, jak dostat do povědomí co největšího okruhu veřejnosti výrobky či služby daného podnikatele. „Ke stejnému právnímu závěru došla již prvorepubliková judikatura (např. Boh. A 10.915/33-II.: „Při posuzování podobnosti známek jest přihlížeti k možnosti omylu průměrného konsumenta - při obyčejné pozornosti - o původu zboží označeného ochrannými známkami vykazujícími určité charakteristické znaky“, popř. Boh. A 12.403/36, vykládající podobnost známek ve vztahu k obyčejné pozornosti průměrného konsumenta a dovozující, že při této míře pozornosti utkví v paměti pouze všeobecné znaky známek, jejich celkový dojem, vytvářející tzv. pamětní obraz).“ Nejvyšší správní soud nepovažuje za důvodné se od tohoto konstantního výkladu jakkoliv odlišovat.

Žalobce následně v žalobě poukazuje na okolnost, že na trh dlouhodobě dodává ploché láhve podobné té, kterou přihlašuje; současně však namítá, že mu není zřejmá úvaha žalovaného, že spotřebitelé jsou na trhu zvyklí na nápoje prodávané v lahvích, které mají stejné či podobné znaky jako přihlášené označení. Je tedy patrné, že tyto dva žalobní body obsahují rozpor; jinak řečeno, žalobce si v žalobě sám vyvrátil jedno ze svých tvrzení. Z výše uvedeného Nejvyšší správní soud dovozuje, že je mezi žalobcem a žalovaným nesporné, že na trhu existují jiné ploché láhve, které jsou podobné té, kterou přihlásil žalobce k řízení o zapsání ochranné známky. Vzhledem k okolnosti, že základní funkcí ochranné známky je rozlišovací způsobilost, tedy taková vlastnost, která činí předmět, jenž je chráněn, jedinečně identifikovatelným mezi výrobky či službami, pro které je tento přihlašován, bylo na žalobci, aby prokázal, že jeho plochá láhev takové vlastnosti má. Žalobce měl v průběhu správního řízení přinést důkazy, kterými

¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, čj. 6 A 61/2002-52, dostupný na www.nssoud.cz

by prokázal odlišnost svého výrobku od ostatních. Nebylo tedy povinností žalovaného, jak se žalobce mylně domnívá, dokazovat opak. Jestliže žalobce neunesl své důkazní břemeno spočívající v prokázání, že jeho plochá láhev bude běžným spotřebitelem odlišena od ostatních, je zcela správným právní závěr správního orgánu o vyloučení ploché láhve v podobě, jakou ji navrhoval žalobce, ze zápisu do rejstříku.

Nejvyšší správní soud nepovažuje za důvodnou ani další námitku žalobce poukazující na skutečnost, že Úřad na základě průzkumu hodnotil výrobek pouze pro třídu 21, avšak přihlášku zamítl i pro třídy 32 a 33, neboť z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že tomu tak nebylo vzhledem k okolnosti, že žalobce byl upozorněn, že jeho přihlašované označení všeobecně postrádá rozlišovací způsobilost, a to způsobem, který ze zákona vylučuje takové označení ze zápisu do rejstříku, neboť se jedná o tzv. absolutní překážky zápisné způsobilosti. V předmětné věci bylo tedy irrelevantní bližší označení předmětu dle mezinárodního třídění výrobků a služeb.

Žalobce v poslední řadě namítá, že nelze hovořit o předvídatelnosti rozhodování žalovaného a tedy ani o právní jistotě, neboť Úřadem byly zapsány jiné prostorové ochranné známky a jemu byla tato ochrana odmítnuta. Nejvyšší správní soud však shledává tuto námitku nepatřičnou, neboť je v ní argumentováno jinými správními řízeními, která probíhala za jiných podmínek, šlo tedy o odlišné případy, přičemž nutno zdůraznit, že Úřad posuzuje rozlišovací způsobilost označení v každém jednotlivém případě a jeho závěry proto nelze mechanicky přenášet na daný případ, v němž mj. právě rozlišovací způsobilost přihlašovaného označení neshledal.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal žalobu jako nedůvodnou, a proto ji podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, žalovaný nárok na náhradu nákladů řízení nevznesl. Soud proto rozhodl tak, že žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. listopadu 2006

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu